UPORZĄDKUJ WIEDZĘ O ANGIELSKICH CZASOWNIKACH

DOMILINGUA

Domilingua
Dominika Kolejnik
www.domilingua.com

Wprowadzenie

Cześć!

Jest mi bardzo miło, że chcesz zapoznać się z materiałem, który przygotowałam. Jest on skierowany przede wszystkim do osób, które są już użytkownikami języka angielskiego - w różnym stopniu, oraz do osób, które swoją przygodę z językiem dopiero zaczynają. W wypadku drugim radziłabym traktować moje wyjaśnienia jako dodatek do zajęć, na które uczęszczasz. Ze względu na różnorodność konstrukcji czasownikowych, o których będzie mowa, nie wszystkie informacje będą przydatne już na początku Twojej drogi.

W początkowej fazie nauki języka obcego zazwyczaj poznajemy alfabet danego języka, uczymy się podstaw wymowy. Następnie poznajemy nazwy dni tygodnia, miesięcy, uczymy się liczyć. Oczywiście, są to bardzo ważne fundamenty. Kolejnym krokiem zazwyczaj jest poznanie zaimków osobowych (**ja, ty, on** itd.) i przejście do odmiany czasownika **być**. Jeśli uczymy się języka angielskiego to zazwyczaj w tym momencie pojawiają się pierwsze problemy. Właśnie przy nauce czasownika be. Nie później, kiedy poznajemy Present Simple, Present Continuous, Past Simple itd. Oczywiście, odmiana czasownika be wcale nie należy do trudnych zagadnień gramatyki języka angielskiego. Z dużą łatwością przychodzi nam formowanie zdań ***I am tired***, ***He is tall*** czy ***Tom and Liz are friends***. Dlaczego więc uważam, że to właśnie wtedy wpadamy w pierwsze tarapaty? Dzieje się tak, ponieważ bardzo często nie jesteśmy w stanie spojrzeć na użycie czasowników w języku angielskim “z lotu ptaka”. Być może gdzieś nam to umknęło na zajęciach, lub nikt nam tego tak nie zaprezentował. Biorąc pod uwagę to, jak często przychodzą do mnie użytkownicy języka angielskiego, którzy gubią się w tym systemie i którym po latach nauki z trudem

przychodzi spojrzenie na język angielski w taki sposób, jaki (moim zdaniem) wszystko by ułatwił, uważam, że to jest gigantyczny problem. Dlatego właśnie tworzę ten materiał i mam nadzieję, że pomoże Ci posegregować wiedzę, którą już posiadasz, a jeśli dopiero zaczynasz uczyć się języka angielskiego, pomoże Ci spojrzeć na ten język w sposób ułatwiający naukę od tej pory.

CO MUSISZ WIEDZIEĆ O ANGIELSKICH CZASOWNIKACH

Po pierwsze, nie jest to jeden wielki zbiór czasowników, które traktujemy tak samo, albo które traktujemy w różny sposób, ale nikt do końca nie wie jak.

Na samym początku nauki (po alfabecie i liczeniu) zwracam uwagę na to, że angielskie czasowniki należy podzielić na dwie grupy: czasowniki zwykłe i czasowniki niezwykłe (nie jest to formalny podział czasowników angielskich; stosuję go na moich zajęciach, aby ułatwić uczącym się zrozumienie różnicy między nimi). Uwaga! Nie jest to podział na czasowniki regularne i nieregularne. Rozróżnianie czasowników regularnych i nieregularnych nie jest istotne na początku nauki. Jak więc już widzisz, ważne podziały angielskich czasowników są dwa. My na razie skupiamy się na pierwszym. A więc…

CZASOWNIKI ZWYKŁE I NIEZWYKŁE

Wyobraź sobie, że czasownik **be** jest kawałkiem plasteliny. Myslę, że jest to trafne porównanie, gdyż czasownik to nic innego jak materiał, który służy nam do skomponowania naszego komunikatu. Czasownik **be** jest więc kawałkiem plasteliny. A teraz wyobraź sobie jeszcze, że czasownik **cook** jest kawałkiem drewna. Mamy więc dwa różne rodzaje materiału. Jeśli chcę coś ulepić z plasteliny, odpowiednio ją modeluję. Mogę do tego użyć drewnianych szpatułek o ciekawych końcach. Ale czy te same szpatułki pozwolą mi wykonać coś z kawałka drewna? Raczej nie! Żeby wykonać coś z kawałka drewna będę potrzebowała czegoś ostrzejszego. Tak samo jest z czasownikami zwykłymi i niezwykłymi. Mamy więc dwa rodzaje materiału. Żeby stworzyć z nich poprawne zdania, potrzebujemy dwóch różnych zestawów narzędzi. Warto o tym wiedzieć od samego początku!

CZASOWNIKI NIEZWYKŁE

Zaczynam właśnie od nich, ponieważ jest to dość mała, ekskluzywna grupa, którą nietrudno zapamiętać. Należą do niej czasowniki takie, jak: ***be, have got*** oraz czasowniki modalne (najważniejsze: ***can, should, must, may, might***). Nie jest to kompletna lista, ale na długo Ci wystarczy. Niewiele, prawda?

Użycie przeze mnie porównania do plasteliny to nie przypadek. Uważam, że czasowniki niezwykłe są dużo łatwiejsze w użyciu od czasowników zwykłych. Co musisz wiedzieć, żeby nauczyć się poprawnie tworzyć zdania z czasownikami niezwykłymi? Przede wszystkim, musisz poznać ich formy. Przypuszczam, że już je znasz, ale na wszelki wypadek Ci przypomnę:

Liczba pojedyncza:

1. I am (ja jestem)
2. You are (ty jesteś)
3. He is (on jest)
   She is (ona jest)
   It is (ono/to jest)

Liczba mnoga:

1. We are (my jesteśmy)
2. You are (wy jesteście)
3. They are (oni/one są)

W języku polskim każdej osobie odpowiada inna forma czasownika. Tutaj mamy do zapamiętania tylko trzy formy: **am, are, is**.

Kiedy znamy już formy czasownika **be**, możemy próbować stworzyć pierwsze zdanie. Naukę zawsze zaczynamy od podstawowych, twierdzących konstrukcji.

I am tired. - Jestem zmęczony.
He is tall. - On jest wysoki.
Tom and Liz are friends. - Tom i Liz są przyjaciółmi.

Proste, nie? Ale na wszelki wypadek wyprowadźmy sobie na to wzór:

OSOBA + FORMA CZASOWNIKA BE (dopasowana do osoby) + RESZTA ZDANIA

Zdania z *nie*

Następny krok to stworzenie zdania przeczącego. W tym celu musimy wykonać **TYLKO JEDEN krok** - dodać **not**, czyli **nie**:

I am not tired. - Nie jestem zmęczony.
He is not tall. - On nie jest wysoki.
Tom and Liz are not friends. - Tom i Liz nie są przyjaciółmi.

Uwaga! **Not** dodajemy PO CZASOWNIKU (nie przed nim, jak w języku polskim). To tak, jakbyśmy mówili *ja jestem nie zmęczony*. Oto wzór:

OSOBA + FORMA CZASOWNIKA BE (dopasowana do osoby) + NOT + RESZTA ZDANIA

Pytania

Trzeci typ zdania, jaki musisz opanować, to zdanie pytające. Co musimy zrobić żeby stworzyć zdanie pytające? W tym celu musimy zamienić kolejnością osobę i czasownik:

WCZEŚNIEJ: I am tired (Jestem zmęczony).
TERAZ: Am I tired? (Czy jestem zmęczony?)

WCZEŚNIEJ: He is tall (On jest wysoki).
TERAZ: Is he tall? (Czy on jest wysoki?)

WCZEŚNIEJ: Tom and Liz are friends (Tom i Liz są przyjaciółmi).
TERAZ: Are Tom and Liz friends? (Czy Tom i Liz są przyjaciółmi?)

A oto wzór:

FORMA CZASOWNIKA BE (dopasowana do osoby) + OSOBA + RESZTA ZDANIA

Tak właśnie postępujemy z czasownikami niezwykłymi (wszystkimi!). Nie korzystają one z żadnych dodatkowych elementów, czasowników posiłkowych etc. Jest tylko osoba, czasownik i reszta zdania. Aby zrobić zdanie przeczące, wystarczy w odpowiednim miejscu dodać nie. Aby zrobić pytanie, należy odwrócić kolejność.

Spójrzmy teraz na czasownik **have got**:

Liczba pojedyncza:

1. I have got (Ja mam)
2. You have got (Ty masz)
3. He has got (On ma)
   She has got (Ona ma)
   It has got (Ono/to ma)

Liczba mnoga:

1. We have got (My mamy)
2. You have got (Wy macie)
3. They have got (Oni/one mają)

Po polsku mówimy: **ja mam, ty masz, on ma, my mamy, wy macie, oni mają.** Sześć form do zapamiętania! Podczas gdy w języku angielskim tylko **dwie**. Tylko w 3 osobie liczby pojedynczej mamy formę inną od pozostałych.

Z **have got** wiąże się dodatkowe utrudnienie, wynikające z jego dwuczłonowości. Polega ono na tym, że początkowo możesz mieć wątpliwości, gdzie należy postawić **not** albo co dokładnie zamienić kolejnością. Jak za moment zobaczysz, nie jest to nic trudnego. Poza tym, używamy go tak, jak czasownika **be**. Zdanie podstawowe:

I have got blue eyes. - Mam niebieskie oczy.
She has got green eyes. - Ona ma zielone oczy.

Wzór:

OSOBA + HAVE GOT lub HAS GOT (zależy od osoby) + RESZTA ZDANIA.

Zdania z *nie*

Zdanie przeczące - wystarczy dodać **nie**, czyli **not**:

I have not got blue eyes. - Ja nie mam niebieskich oczu. (Uwaga! Zdania przeczące z czasownikiem have got występują prawie zawsze w postaci skróconej: *I haven't got blue eyes*.)

She has not got green eyes. - Ona nie ma zielonych oczu. (--> She hasn't got green eyes).

Wzór:

OSOBA + HAVEN'T lub HASN'T (zależy od osoby) + RESZTA ZDANIA

Pytania

Aby stworzyć poprawne zdanie pytające, podobnie jak w przypadku **be**, należy odwrócić kolejność. Zmianie tej będzie podlegać TYLKO PIERWSZY CZŁON czasownika **have got**:

WCZEŚNIEJ: I have got blue eyes (Ja mam niebieskie oczy).
TERAZ: Have I got blue eyes? (Czy ja mam niebieskie oczy?)

WCZEŚNIEJ: She has got green eyes. (Ona ma zielone oczy).
TERAZ: Has she got green eyes? (Czy ona ma zielone oczy?)

A oto wzór:

HAVE lub HAS (zależy od osoby) + OSOBA + GOT + RESZTA ZDANIA

Tak, czasownik **have got** jest troszkę inny, bo składa się z dwóch członów: **have** i **got**. Ale tylko dlatego! Na tym koniec jego inności. Jest używany dokładnie tak samo, jak **be**.

Pokażę Ci jeszcze, jak postępować z czasownikami modalnymi, na przykładzie **can**. Jak zaraz zobaczysz, jest to banalne (zwłaszcza teraz, kiedy przerobiliśmy to już z dwoma poprzednimi czasownikami).

Liczba pojedyncza:

1. I can (Ja mogę/umiem)
2. You can (Ty możesz/umiesz)
3. He can (On może/umie)
   She can (Ona może/umie)
   It can (Ono/to może/umie)

Liczba mnoga:

1. We can (My możemy/umiemy)
2. You can (Wy możecie/umiecie)
3. They can (Oni/one mogą/umieją)

Prościej być nie może! Wszystkie formy są takie same. Spójrz na przykłady:

I can cook. - Mogę / umiem gotować.
They can swim. - Oni mogą / umieją pływać.

Wzór:

OSOBA + CAN + RESZTA ZDANIA

Co zrobimy, jeśli będziemy chcieli stworzyć przeczenie? To samo, co wcześniej z **be** i **have got**: dodamy **nie**, czyli **not** (jak zwykle - po czasowniku):
I can not cook. - Nie mogę / umiem gotować.
(Uwaga! W zdaniach przeczących obowiązuje pisownia łączna **cannot** → *I cannot cook.*)

They can not swim. - Oni nie mogą / umieją pływać. (→ They cannot swim).

Wzór:

OSOBA + CANNOT + RESZTA ZDANIA

Chcąc stworzyć **pytanie**, jak zwykle, zmieniamy kolejność.

WCZEŚNIEJ: I can cook (Ja mogę/umiem gotować).
TERAZ: Can I cook? (Czy ja mogę/umiem gotować?)

WCZEŚNIEJ: They can swim (Oni mogą/umieją pływać).
TERAZ: Can they swim? (Czy oni mogą/umieją pływać?)

A oto wzór:

CAN + OSOBA + RESZTA ZDANIA

I co? Chyba nie było takie straszne? Jeden sposób na wszystkie niezwykłe czasowniki. Jeden zestaw narzędzi, żeby za pomocą tych czasowników utworzyć poprawne zdania. No, to pora na czasowniki zwykłe.

CZASOWNIKI ZWYKŁE

To bardzo proste - do tej grupy należy wszystko to, co nie należy do pierwszej. Oto kilka przykładów: **cook, go, watch, try, study**. Ten worek z czasownikami jest olbrzymi! Wyobrażasz sobie, co by było, gdyby każdy z nich był w jakiś sposób wyjątkowy? Gdyby każdy z nich wymagał specjalnego traktowania? Aż strach pomyśleć, ile czasu zajmowałoby opanowanie zupełnych podstaw komunikacji. Na szczęście, nie musimy się tym martwić, gdyż wszystkie te czasowniki traktujemy w ten sam sposób, za pomocą tych samych narzędzi.

Na początku tekstu porównałam czasowniki zwykłe do kawałków drewna, które wymagają innych narzędzi, niż plastelina. Tym razem będzie nam potrzebne dłuto, a nawet dwa!

PRESENT SIMPLE & PRESENT CONTINUOUS

Jak już wspomniałam, czasowniki angielskie dzielimy na zwykłe i niezwykłe. Ta druga grupa jest nieliczna i została przeze mnie omówiona wyżej. Teraz skupimy się na czasownikach zwykłych, które wymagają innych narzędzi. Ale najpierw ustalmy po kolei wszystkie kroki, które musimy wykonać (w naszej głowie) zanim stworzymy komunikat.

PO PIERWSZE:

Zidentyfikować czasownik! - ustalić, czy moje zdanie będzie zawierało jeden z czasowników zwykłych, czy niezwykłych. Jeśli chcę użyć jakiejś formy czasownika **be, have got, can, should** lub jakiegokolwiek innego z pierwszej grupy, postępuję zgodnie z instrukcjami powyżej. Jeśli jednak chcę powiedzieć **gotuję, idziemy, malujecie** lub cokolwiek innego, co wyrażamy czasownikiem zwykłym, muszę przejść do kroku drugiego i ustalić w jakim czasie to powiem.
Czasowniki zwykłe nie mają swoich własnych reguł, których musimy przestrzegać, żeby ich użyć. Są tylko budulcem. Natomiast dwa angielskie czasy teraźniejsze - Present Simple i Present Continuous - to nasze zestawy narzędzi. Wyobraź sobie, że w każdym zestawie mamy po dwa dłuta! Dlaczego dwa, a nie jedno, jak wcześniej? Dlatego, że oba te czasy wykorzystują coś, czego czasowniki niezwykłe nie posiadały. Mianowicie, **czasowniki posiłkowe**. Od tej pory więc, nie dość, że musimy dodać słówko **nie** (kiedy robimy zdanie przeczące) lub odwrócić szyk (jeśli robimy pytanie), musimy dodatkowo zastosować czasownik posiłkowy.

Jeśli chcę powiedzieć, że gotuję teraz, to sięgnę po narzędzia z zakresu Present Continuous. Jeśli chcę powiedzieć, że gotuję codziennie, potrzebne mi będą narzędzia Present Simple. I tak:

PRESENT SIMPLE

I cook. - Ja gotuję. (na przykład: codziennie, w każdy wtorek, nigdy, regularnie itd.)

I don't cook. - Ja nie gotuję. (na przykład: nigdy, w środę itd.)

Do I cook? - Czy ja gotuję? (na przykład: zawsze, codziennie, w każdy czwartek, itd.)

PRESENT CONTINUOUS

I am cooking. - Ja gotuję. (teraz, w tym momencie, itd.)

I am not cooking. - Ja nie gotuję. (teraz, w tym momencie, itd.)

Am I cooking? - Czy ja gotuję? (teraz, w tym momencie, itd.)

Mamy więc dwa różne zestawy narzędzi do wyboru, w zależności od tego, co chcemy powiedzieć - czy skupiamy się na tym, że coś się dzieje w tej chwili, czy na tym, że regularnie.

CZASOWNIKI POSIŁKOWE

Są to takie czasowniki, których musimy koniecznie użyć tworząc zdanie w jakimś czasie, ale których nie tłumaczymy na inny język. Możesz traktować je jak znaki drogowe - są, rejestrujesz ich obecność, odczytujesz wiadomość, którą niosą. Element ten nie występował w zdaniach z czasownikami niezwykłymi. Oba czasy wykorzystują czasowniki posiłkowe, są to jednak różne czasowniki. W czasie Present Simple pojawia się czasownik **do** (i jego wersja **does**). W czasie Present Continuous mamy do czynienia z czasownikiem **be**.
Jeśli ważna jest regularność, powtarzalność, stałość czynności / sytuacji, używamy czasu Present Simple.

Oto wzór na zdanie twierdzące:

OSOBA + CZASOWNIK GŁÓWNY + RESZTA ZDANIA

I cook (every Monday). - Ja gotuję (w każdy poniedziałek).

Uwaga! Jeżeli robimy zdanie z 3 osobą liczby pojedynczej, np. **he** albo **she**, nasz czasownik musi mieć jeszcze dołączoną końcówkę **-s,** np:

He cooks (every Monday). - On gotuje w każdy poniedziałek.

Liczba pojedyncza:
1. I cook (Ja gotuję)
2. You cook (Ty gotujesz)
3. He cooks (On gotuje)
   She cooks (Ona gotuje)
   It cooks (Ono/to gotuje)

Liczba mnoga:
1. We cook (My gotujemy)
2. You cook (Wy gotujecie)
3. They cook (Oni/one gotują)

Aby utworzyć **zdanie przeczące** w czasie Present Simple, niestety nie wystarczy już tylko wstawić słówko **not**. Tym razem jest nam również potrzebny czasownik posiłkowy **do** (lub **does**).

I do not cook every Monday. - Ja nie gotuję w każdy poniedziałek.

[wersja skrócona: *I don't cook every Monday.* - znaczenie jak wyżej]

He does not cook every Monday. - On nie gotuje w każdy poniedziałek.

[wersja skrócona: *He doesn't cook every Monday.* - znaczenie jak wyżej]

A oto wszystkie formy, żeby rozwiać jakiekolwiek wątpliwości, jakie możesz mieć na tym etapie:

Liczba pojedyncza:
1. I don't cook
(Ja nie gotuję)
2. You don't cook
(Ty nie gotujesz)
3. He doesn't cook
(On nie gotuje)
She doesn't cook (Ona nie gotuje)
It doesn't cook (Ono/to nie gotuje)

Liczba mnoga:
1. We don't cook
(My nie gotujemy)
2. You don't cook
(Wy nie gotujecie)
3. They don't cook
(Oni/one nie gotują)

Jak widzisz więc, robiąc takie zdanie, musisz pamiętać o dwóch rzeczach - o tym, żeby dodać **not** (bez **not**, które znaczy **nie**, nie ma negacji!), oraz o czasowniku posiłkowym (**do** lub **does**).

A oto jak tworzymy **pytanie** w czasie Present Simple:

WCZEŚNIEJ: I cook (Ja gotuję).
TERAZ: Do I cook? (Czy ja gotuję)

WCZEŚNIEJ: She cooks (Ona gotuje).
TERAZ: Does she cook? (Czy ona gotuje?)

Oznacza to, że robiąc pytanie w czasie Present Simple również musimy zastosować zmianę kolejności, ale podlegać mu będzie osoba i czasownik posiłkowy **do** lub **does**! Musimy więc pamiętać o dwóch elementach, nie o jednym, jak w przypadku czasowników zwykłych.
Przedstawię Ci teraz wszystkie formy, żebyś nie miał(a) żadych wątpliwości.

Liczba pojedyncza:

1. Do I cook? (Czy ja gotuję?)
2. Do you cook? (Czy ty gotujesz?)
3. Does he cook? (Czy on gotuje?)

Does she cook? (Czy ona gotuje?)
Does it cook? (Czy ono/to gotuje?)

Liczba mnoga:

1. Do we cook? (Czy my gotujemy?)
2. Do you cook? (Czy wy gotujecie?)
3. Do they cook? (Czy oni/one gotują?)

JAK POINFORMOWAĆ O TYM, ŻE COŚ SIĘ DZIEJE TERAZ, A NIE ZAWSZE

W tym celu nie będziemy korzystać z czasu Present Simple, tylko z czasu Present Continuous. W tym wypadku również musimy pamiętać o dwóch elementach (nie jednym, jak w przypadku czasowników niezwykłych): czasowniku posiłkowym **be** oraz końcówce **-ing**.

Zdanie twierdzące:

I am cooking. - Ja gotuję (teraz).
She is cooking. - Ona gotuje (teraz).

Wzór:

OSOBA + CZASOWNIK POSIŁKOWY BE (dopasowany do osoby) + CZASOWNIK GŁÓWNY + ING

A oto wszystkie formy:

Liczba pojedyncza:
1. I am cooking (Ja gotuję)
2. You are cooking (Ty gotujesz)
3. He is cooking (On gotuje)
   She is cooking (Ona gotuje)
   It is cooking (Ono/to gotuje)

Liczba mnoga:
1. We are cooking (My gotujemy)
2. You are cooking (Wy gotujecie)
3. They are cooking (Oni/one gotują)

Uwaga! Tworząc zdania w czasie Present Continuous, o dwóch elementach (czasowniku posiłkowym **be** oraz końcówce **-ing**) musimy pamiętać **od samego początku!** Nie tylko podczas tworzenia przeczenia lub pytania. **Bez czasownika posiłkowego *be* lub bez końcówki *-ing* nie ma poprawnego zdania w czasie Present Continuous.**

Zdanie przeczące

Jeśli potrafimy zrobić zdanie twierdzące w czasie Present Continuous (np. *I am cooking*), przekształcenie go na przeczenie nie będzie w ogóle trudne. Musimy jedynie w odpowiednim miejscu dodać **nie**, czyli **not**. Słówko to należy wstawić między czasownik posiłkowy **be** a czasownik główny.

I am not cooking. - Nie gotuję.
She is not cooking. - Ona nie gotuje.

A oto wszystkie formy:

Liczba pojedyncza:

1. I am not cooking
(Ja nie gotuję)
2. You are not cooking
(Ty nie gotujesz)
3. He is not cooking
(On nie gotuje)
She is not cooking
(Ona nie gotuje)
It is not cooking
(Ono/to nie gotuje)

Liczba mnoga:

1. We are not cooking
(My nie gotujemy)
2. You are not cooking
(Wy nie gotujecie)
3. They are not cooking
(Oni/one nie gotują)

Podsumowując:

Jeśli chcemy stworzyć zdanie przeczące w czasie Present Continuous, musimy pamiętać o **dwóch** podstawowych elementach tego czasu (czasowniku posiłkowym **be** oraz końcówce **-ing** dla czasownika głównego), ORAZ o wstawieniu **not**.

Jak stworzyć **pytanie** w Present Continuous?

Tak naprawdę sprawa jest bardzo prosta. Ponieważ czas ten wykorzystuje czasownik **be** w funkcji czasownika posiłkowego, tworzenie pytań będzie wyglądało tak samo, jak wyglądało w przypadku pytań z czasownikiem **be** gdy był on czasownikiem głównym - zastosujemy zamianę szyku.

WCZEŚNIEJ: You are cooking (Ty gotujesz).
TERAZ: Are you cooking? (Czy ty gotujesz?)

WCZEŚNIEJ: He is cooking (On gotuje).
TERAZ: Is he cooking? (Czy on gotuje?)

Znowu musimy tak naprawdę pamiętać o **trzech** (!) elementach: czasowniku posiłkowym **be**, końcówce **-ing** dla czasownika głównego oraz zmianie szyku.

A oto wszystkie formy:

Liczba pojedyncza:

1. Am I cooking?
(Czy ja gotuję?)
2. Are you cooking?
(Czy ty gotujesz?)
3. Is he cooking?
(Czy on gotuje?)

Liczba mnoga:

1. Are we cooking?
(Czy my gotujemy?)
2. Are you cooking?
(Czy wy gotujecie?)
3. Are they cooking?
(Czy oni/one gotują?)

Is she cooking? (Czy ona gotuje?)
Is it cooking? (Czy ono/to gotuje?)

PODSUMOWANIE

Ten materiał powstał, ponieważ często słyszę w obiegu zdania takie, jak: *I don't can; He doesn't be; I am not cook.*
Wszystkie te przykłady są błędne. Takie konstrukcje nie istnieją w języku angielskim. Nie mieszamy czasownika *do/does* z *am/is/are*. Nigdy! Nie mieszamy ich również z *can/should/must* itd.

Na razie pod lupę wzięłam wyłącznie teraźniejszość. Problem ten dotyczy jednak również innych czasów.

O CZYM MUSISZ PAMIĘTAĆ, ŻEBY NIE ROBIĆ BŁĘDÓW W CZASIE TERAŹNIEJSZYM?

Teraźniejszość jest tylko jedna! W języku polskim występuje tylko jeden czas teraźniejszy, dlatego dla nas, Polaków, zrozumienie systemu angielskiego to nie lada wyzwanie. Polak zawsze powie **gotuję**, niezależnie od tego, czy gotuje zawsze, czy tylko w tej chwili. Jeżeli więc masz jeszcze problemy z rozróżnieniem, której konstrukcji użyć w danej sytuacji, następująca checklista jest dla Ciebie:

1. CO CHCĘ POWIEDZIEĆ?

Jeśli tworzę z danie z **be, have got, can**, lub jakimkolwiek innym niezwykłym czasownikiem, muszę postępować zgodnie z instrukcjami, dotyczącymi czasowników niezwykłych. Jeśli jednak chcę użyć jakiegokolwiek czasownika spoza tej grupy, muszę przejść do punktu 2.

2. PRESENT SIMPLE CZY PRESENT CONTINUOUS?

Nie możesz po prostu powiedzieć: *I cook not*. Lub zapytać: *Cook I?* Tak postąpiłbyś, gdybyś chciał skomponować przeczenie lub pytanie z czasownikiem niezwykłym. Jeśli używamy czasownika zwykłego, musimy dokonać wyboru, czy mówimy o czymś stałym / powtarzającym się / regularnym (wtedy wybieramy Present Simple), czy raczej o czymś, co dzieje się w tym momencie, co niekoniecznie jest stałe, albo z założenia jest tymczasowe (wówczas chcemy Present Continuous).

3. POSTĘPUJ ZGODNIE ZE WZOREM - gdy już ustalisz, którego czasu powinieneś użyć, postępuj zgodnie ze wzorami, które znajdziesz również w tym materiale. Pamiętaj, że czasowniki niezwykłe potrzebują mało narzędzi, a czasowniki zwykłe trochę więcej.

Pewnie czytając to teraz myślisz sobie, że zwariowałam. Że przecież kto ma czas, żeby prowadzić w myślach tak zawiłe analizy? Że przecież, podążając tym tropem, zanim my wyplujemy z siebie jedno zdanie, nasz rozmówca już dawno ucieknie. Moich trzynaście lat doświadczenia sugeruje jednak coś innego.

Po pierwsze - owszem, postępowanie z w/w schematem powoduje, że mówimy troszkę wolniej. Ale czy naprawdę zależy Ci na tym, żeby mówić szybko, jeśli Twoje tempo prowadzi do tego, że z Twych ust wyskakują nieprzemyślane konstrukcje, i posługujesz się tylko tymi frazami, które kiedyś zadomowiły się w Twojej głowie, które są już strasznie oklepane, albo wręcz błędne?

Chciałabym przy tej okazji zaznaczyć, że wcale nie uważam, by każdy musiał mówić po angielsku absolutnie idealnie, bezbłędnie i w ogóle superpoprawnie. Jeśli Twój poziom biegłości gramatycznej Ci wystarczy, czujesz się zrozumiany przez otoczenie, uważasz, że potrafisz się wyrażać wystarczająco precyzyjnie a Twoje zdolności komunikacyjne nie blokują Ci drogi na wyższe szczeble kariery, to prawdopodobnie nie powinieneś sobie już zaprzątać głowy czytaniem o gramatyce. Moje sugestie są dla osób, które nie rozumieją systemu, lub nie do końca go rozumieją, a CHCĄ mówić lepiej, bardziej precyzyjnie.

Po drugie - uwierz mi, gdy stoisz przed kimś i analizujesz każde zdanie w myślach, zanim je wypowiesz, ta cisza, która sprawia, że czujesz się niekomfortowo, trwa dużo krócej niż Ci się wydaje. Twój poziom zdenerwowania i niecierpliwość sprawiają, że kilka sekund wydaje się trwać godzinę.

Po trzecie - czy nie po to są zajęcia językowe, żeby na nich trenować te schematy właśnie? By rozmawiać - ze współuczestnikami lub lektorem, powtarzać, budować zdania, reagować? Im więcej czasu poświęcisz na trening, tym szybciej analiza schematów przestanie Ci być potrzebna, gdyż budowanie konkretnych struktur w konkretnych sytuacjach będzie już Twoim nawykiem.

ZAPRASZAM NA TRENING ZE MNĄ - BEZPŁATNE KONSULTACJE

Jeżeli chcesz ustnie poćwiczyć tworzenie konstrukcji w czasie teraźniejszym, rozmowę w tych czasach, lub po prostu masz jakiekolwiek pytania lub wątpliwości, zapraszam na bezpłatne konsultacje ze mną (na Skype) w sobotę między godziną 12:00 a 14:00. Proszę jednak o wcześniejsze zapisy.

DOMILINGUA

spis treści

02 Wprowadzenie

03 Czasowniki zwykłe i niezwykłe

04 Czasowniki niezwykłe

10 Czasowniki zwykłe

11 Present Simple

13 Present Continuous

17 Podsumowanie

20 Index